

SZEMLE

A II. Latinamerikai Talajbiológiai Kongresszus

(*Santa Maria, Brazília, 1968. július 22—30.*)

A mezőgazdasági termelés növelése különösen a fejlődő országokban rendkívül fontos, ahol a népszaporulat igen nagy arányokat ölt, s az éhínség és nyomor felszámolásának alapvető feltétele az élelmiszertermelés fokozása, amely viszont nem képzelhető el a talaj termőképességének fokozása nélkül. E tekintetben demográfiai szempontból első helyen kell említeni Latinamérikát, ahol leginkább adva vannak a feltételek a mezőgazdasági termelés gyors növelésére.

A fentiekből kiindulva az Egyesült Nemzetek Szervezete két szervének, a FAO-nak és az UNESCO-nak messzemenő támogatásával a földrész különböző országaiiban széleskörű talajtani és agrokémiai kutatási program indult meg, amely magában foglalja az itteni, főként trópusi és szubtrópusi talajok biológiai sajátosságainak megismerésére irányuló kutatásokat is.

Az I. Latinamerikai Talajbiológiai Kongresszus színhelye az argentinai Bahia Blanca városának egyeteme volt 1965-ben. Már ezen a kongresszuson részt vett a latinamerikai talajbiológusok jelentős része, s több itthon és külföldön dolgozó magyar szakember is bemutatta kutatási eredményeit. A második kongresszus, amelyet az elsőhöz hasonlóan az UNESCO messzemenő anyagi és erkölcsi támogatásával rendeztek meg, jelentősen nagyobb volt az elsőnél mind a résztvevők számát, mind pedig tematikáját illetően. Megszervezésére Dr. A. PRIMAVESI professzort Santa Maria Szövetségi Egyeteme Talaj és Növényntani Intézetének vezetőjét kérték fel. A Kongresszuson úgyszólván a földrész valamennyi országának képviselői megjelentek, vagy előadások beküldésével tették közzé kutatásaik eredményeit, de számos tudós vett részt az USA-ból és Európából, afrikai, ázsiai és ausztráliai szakemberek pedig dolgozatokat juttattak el a kongresszus szervezőihez, amelyek ott ugyancsak ismertetésre kerültek.

A kongresszusra beküldött nagyszámú előadást a résztvevő szakemberek eltérő

érdeklődési körére való tekintettel szekciókban tartották meg, amelyekben az elhangzott előadások részletes megvitatására is lehetőség volt.

Az első és legnépesebb szekció a *talajmikrobiológiai szekció* volt, amelynek előadásai igen széles témakört öleltek fel. Foglalkoztak a szervesanyagok talajbeli transzformációjával, illetve a talajmikroorganizmusok különböző csoportjainak e folyamatban vitt szerepével, a talajba kerülő peszticidek és a mikroflóra kölcsönhatásával, a környezet különböző faktoraainak a talajmikroorganizmusokra gyakorolt hatásával, s végül de nem utolsón sorban a pillangós virágú növények szimbiotáinak a nitrogénkötő rhizobiumoknak elméleti és gyakorlati problémáival.

Végkövetkeztetésként megállapították, hogy a pillangósok rhizobiumos oltása a földrész trópusi és szubtrópusi talajaiiban jelentős mértékben fokozza azok termését, és javítja a termés minőségét.

Feltétlenül tovább kell azonban tanulmányozni az oltóanyagként alkalmazott törzsek virulenciájának és effektivitásának problémáját, valamint azok kölcsönhatását az egymástól eltérő talajfelelésegek biotikus és abiotikus tényezőivel. Nagy figyelmet fordítottak a résztvevők a talajba kerülő herbicid, inszekticid és fungicid anyagok, valamint a talaj mikroorganizmusai között fennálló kölcsönhatás problémáinak mélyebb megismerésére, beleértve ezen anyagok talajbeli detoxikációjának kérdését is. Igen fontosnak tartották a mikroorganizmusok által szintetizált növényserkentő anyagok kutatását, s ezeknek esetleges gyakorlati felhasználását.

A Kongresszus második szekciója a *talajzoológiai szekció* volt, amely a latinamerikai talajok faunájával kapcsolatos kutatások eredményeinek ismertetését és megvitatását foglalta magában. Az elhangzott előadások foglalkoztak a talajfaunának a talajképzés folyamatában vitt szerepével, egyes agrotechnikai tényezőknek,

elsősorban a talajművelésnek és az inszekticid anyagoknak a talajok hasznos faunájára kifejtett kedvezőtlen hatásával. Számos előadás foglalkozott módszertani kérdésekkel is.

A szekció munkájában részt vett kutatók szükségesnek tartják a latinamerikai talajok faunájának jobb megismerését, az egyes talajtípusokban kialakult biocönózisok részletes vizsgálatát, valamint az egyes agrotechnikai módszereknek a talajok állatvilágára gyakorolt hatásának részletes és sokoldalú felderítését.

A harmadik szekcióban az ún. *talajbiodinamikai kutatások* kerültek megvitatásra. A szervező bizottság ide sorolta a talajok energia háztartásával és a biogén elem körforgalmával kapcsolatos kutatásokat, a talajok mikro és mezo életközösségeit, valamint a különböző talajtényezők kölcsönviszonyát tanulmányozó vizsgálatokat, s végül a biológiai eredetű talajkomponenseknek, elsősorban a humusz anyagoknak a magasabbrendű növények táplálkozására gyakorolt hatását.

A szekció javasolja azoknak a biológiai tényezőknek igen alapos és sokoldalú tanulmányozását, amelyek lehetővé teszik a talajok morzsás szerkezetének a kialakulását, a talajok redox viszonyai biológiai faktorainak megismerését.

A negyedik szekcióban a kutatók a *talajok és a bennük termesztett növények kölcsönviszonyának* kérdését vitatták meg. A szekcióban résztvevő szakemberek foglalkoztak a gyökérszónában élő mikro-szervezetek mennyiségi és minőségi összetételével, valamint a rhizoszféra szerepével a nehezen felvehető növényi tápanyagok, elsősorban a foszfor feltárásával kapcsolatban. Több előadás hangzott el a különböző trágyaféléseknek, valamint a pesz-

ticideknek a gyökérszóna mikroorganizmusaira gyakorolt hatását illetően.

A résztvevők szükségesnek tartják további kísérletek folytatását, amelyek a rhizoszféra effektus szabályozó tényezőit hivatottak megvilágítani a talaj-növény rendszeren belül.

Külön figyelmet kell fordítani a rhizoszféra effektus problémájára, amely különböző fitopatológiai kérdések tisztázásához is segítséget nyújthat.

A Kongresszus záróközleményében meghatározta azokat a kérdéseket, amelyeknek a kutatása alapvető jelentőséggel bír a latin-amerikai talajok termékenységének fokozása szempontjából. Ide tartozik a talajba kerülő organikus anyagok mineralizációjának problémája, a rhizoszféra effektus kérdése, a peszticidek és a mikro-szervezetek kölcsönhatásának kérdése, valamint egységes talajbiológiai módszerek kidolgozása és alkalmazása a földrész minden országában.

A Kongresszus ún. koordináló központokat javasolt, amelyek hivatva lennének az egyes tudományterületek összefogására. Így a talajmikrobiológiában Buenos Aires-t és Mexico City-t, a talajzoológiában Santiago de Chile-t a talajok biodinamikájával foglalkozó kutatások terén pedig Santa Maria-t és Mexico City-t javasolják.

Javasolták az UNESCO támogatásával 3 havonként megjelenő folyóirat kiadását Latin American Soil Biology néven.

A III. Latinamerikai Talajbiológiai Kongresszust 1970-ben fogják megrendezni Mexico City-ben.

SZEKI JÓZSEF

Érkezett: 1968. november 20.